

Sporočilo za javnost

Sporazum CETA stopa v začasno rabo, vlada še ni izpolnila svojih zavez glede CETE

Ljubljana, 20. 9. 2017 – Sporazum o prosti trgovini med EU in Kanado, znan pod kratico CETA, ki po izračunih študije po naročilu Ministrstva za gospodarstvo prinaša tisočinko odstotka višji BDP na letni ravni v desetletnem obdobju, bo jutri stopil v začasno rabo. Z začasno rabo sporazuma CETA bodo postale izvršljive tudi določbe sporazuma, ki prinašajo številna tveganja za varnost in kakovost prehrane, varovanje okolja, javne storitve in ogrožajo samo zakonodajno funkcijo države. Iz začasne rabe pa bo izvzet najbolj sporni del sporazuma CETA, sistem reševanja sporov ICS, ki ga bo predvidoma nadomestilo Multilateralno naložbeno sodišče (MIC).

Začasna raba sporazuma CETA, ki se bo pričela z jutrišnjim dnem, je v nasprotju z uveljavljenimi demokratičnim načeli EU, saj se bo pričel izvajati navkljub dejstvu, da so sporazum doslej ratificirali le štirje parlamenti v EU. Kljub temu bodo določbe sporazuma o regulatornem sodelovanju, bilateralnem dialogu in skupnem odboru, ki v zgodnjih fazah ne predvidevajo sodelovanja domačih zakonodajnih teles in slabijo vlogo nacionalnih parlamentov ter regulatorjev, postale izvršljive. Poseg v sprejemanje odločitev Vlade ali Državnega zbora RS predstavljajo tudi člani glede biotehnologije ali komercialne rabe vodnih virov, ki so v neposrednem nasprotju z nedavnim vpisom pravice do vode v Ustavo RS ter odklonilnimi stališči glede pridelave in trženja gensko spremenjenih organizmov v Sloveniji. Določbe o »bilateralnem dialogu« na področju biotehnologije predstavljajo tveganje previdnostnemu načelu in skupaj z institucionalnimi organi, ki bodo vzpostavljeni na podlagi sporazuma CETA, nudijo priložnost za deregulacijo in nižanje standardov, ki varujejo javno zdravje in okolje ter socialne pravice. Kdaj bodo te člene pričele uporabljati korporacije, je odvisno od velikosti njihovih ekonomskih interesov.

Vendar pa prihodnost sporazuma CETA ostaja negotova. Sporazum mora z ratifikacijo potrditi več kot 30 nacionalnih in regionalnih parlamentov, njegovo vsebino pa bodo tehtala tudi ustavna sodišča in Sodišče Evropske unije. Slednje bo po nedavni prošnji Belgije presojalo o skladnosti sistema ICS s pravnim redom EU, medtem ko Vlada RS še vedno ni izpolnila svoje zaveze do Državnega zbora, nevladnih organizacij, sindikatov in Zveze potrošnikov Slovenije.

Andrej Gnezda, Umanotera, je dejal: *»Vlada še vedno ni izpolnila svoje zaveze in – tako kot Belgija – zaprosila Sodišča EU za mnenje o skladnosti sistema ICS s pravom EU. To ni le eden izmed slovenskih pogojev za ratifikacijo sporazuma, temveč je to pomembno tudi v luči priprav na pogajanja o Multilateralnem naložbenem sodišču. Čas je, da Vlada zaščiti interese prebivalcev in prebivalcev Slovenije ter domačih sodišč in sproži ta pomemben postopek.«*

Medtem pa se Evropska komisija že pripravlja na pričetek pogajanja o vzpostavitvi Multilateralnega naložbenega sodišča. Svetu EU je že posredovala osnutek direktive za pričetek pogajanj o MIC, ki pa ne vsebuje nikakršnih podrobnosti ali okvirov, znotraj katerih bi se lahko pogajala Komisija. Glede na preteklo prakso Komisije je razlog za skrb in sum, da bomo zopet pričali lažni reformi mehanizma ISDS, več kot upravičen.

Dodatne informacije: Andrej Gnezda, andrej@umanotera.org, 040 360 890.